

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

The Development of Analytical Reading Abilities off The Sixth Grade Students Taughy by Problem-based Learning Approach

ธีรยา ไชยรา¹ และ บัญชา เกียรติจรุงพันธ์²

Theeraya Chaiyara¹ and Buncha Kiatjarungphan²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกอยสิทธิราษฎร์บำรุง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 70/70

2) นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในด้านความรู้ที่ได้รับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 และด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08

คำสำคัญ: ความสามารถด้านการอ่าน, การอ่านเชิงวิเคราะห์, การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, การพัฒนาการอ่าน

Abstract

The objectives of this research were to develop the analytical reading abilities of the sixth grade students taught by the problem-based learning approach and to study the satisfaction of the sixth grade students studied by the problem-based learning approach.

A target group of the research was 9 students in the sixth grade who are studying in the 1st semester, academic year of 2015, Ban Nong Koi Sitthi Rat Bamrung School, Daeng Yai Sub-district, Mueang District, Khon Kaen Province. The tools used in research were 1) the lesson plan for the Analytical Reading, Thai Language Learning Area, the Sixth Grade, taught by the problem-based learning approach, a total of 12 plans, 1 hours each plan, a total study period of 12 hours 2) the Analytical Reading Abilities Test, Thai Language Learning Area, the Sixth Grade, for 30 items 3) the satisfaction questionnaire of sixth grade students toward the problem-based learning approach in rating scale for 20 items.

The results showed that

1) In the development of analytical reading abilities of the sixth grade students taught by the problem-based learning approach, it was found that 100 percent of students were able to meet the analytical reading criterion. The average score was 78.79 percent which was higher than the set criteria of 70/70.

2) In the satisfaction of the sixth grade students toward the problem-based learning approach, the overall satisfaction result was in high level with the mean of 3.85 and the standard deviation of 0.13. Separately considering in all aspects, students were most satisfied with the aspect of obtained knowledge, indicated by 3.91 mean score and 0.13 standard deviation and they were least satisfied with the aspect of lesson designs, indicated by 3.78 mean score and 0.08 standard deviation.

Keywords: Reading Ability, Analytical Reading, Problem-based Learning Approach, Development of Reading

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ทุกคนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งความรู้ที่ได้มาอย่างหลากหลาย ด้วยเพราะการอ่านนับว่าเป็นทางหนึ่งของการแสวงหาความรู้ดังกล่าว ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ ไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาใดจะต้องอาศัยทักษะการอ่านเสมอ ถ้ามีทักษะการอ่านดีแล้วการเรียนในวิชาต่าง ๆ ก็ย่อมจะบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะในการ รับสารที่สำคัญที่ต้องใช้ความรู้ความคิดสติปัญญาในการใคร่ครวญ วิเคราะห์ และวิจารณ์สิ่งที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยละเอียด เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล นับว่าเป็นการอ่านอย่างมีคุณค่า ยิ่งเช่นในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีและสารสนเทศเจริญก้าวหน้าจึงส่งผลให้โลกเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร การรับสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนต้องกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยผ่านการวิเคราะห์พิจารณาอย่างมีเหตุผล และนำมาพัฒนาความคิดของตนเองให้มี

มนทัศน์กว้างขวางขึ้น ซึ่งตรงกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ประชากรเป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถเพื่อเตรียมเข้าสู่สังคมยุคใหม่อย่างมั่นคงและรู้ทันโลก [1]

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อแยกแยะ ข้อเท็จจริงจาก ข้อคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านในยุคสังคมข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้และมีคุณค่าที่เสนอความคิดเห็นเพียงด้านเดียว บิดเบือนความจริง หรือมีอคติ ลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่าน และตัดสินใจในความเชื่อมั่น ทั้ง ๆ ที่การอ่านวิเคราะห์เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น มีความสำคัญและจำเป็นมาก แต่นักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านนี้ จนถึงขั้นนำไปปฏิบัติได้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนของวิชาภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากผลสรุปปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน พบว่า ข้อบกพร่องเรื่องการใช้ภาษาของผู้เรียนทุกวันนี้อยู่ที่ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้ชัดเจน และแจ่มแจ้งเท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะผู้เรียน

ไม่ได้ฝึกให้รู้จักคิดวิเคราะห์ในสิ่งที่ได้อ่าน พบทั้งในชีวิตประจำวันและบทเรียน ไม่ได้ฝึกฝนในการวิจารณ์ วิเคราะห์มากพอ จึงทำให้การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน บกพร่องไปด้วย ดังนั้น จะเห็นว่า ทักษะในการคิด ควรส่งเสริมให้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพสังคมในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมายหลายรูปแบบ หากไม่คิดวิเคราะห์ พิจารณาในการอ่าน อาจจะถูกเป็นเหยื่อในทางที่ผิดได้ [2]

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ นั้นผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด อยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้เขียน ตลอดจนแหล่งที่มาอ้างอิง ดังนั้นผู้อ่านจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้มีนิสัยใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็น อยากสอบถาม รู้จักคิดอย่างรอบคอบไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ รู้จักการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล [3] การอ่านอย่างวิเคราะห์เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะความเหมาะสมขององค์ประกอบในการเขียนทั้งเนื้อหาและรูปแบบ เข้าใจจุดประสงค์และทัศนะของผู้เขียนรวมทั้งวินิจฉัยได้ว่า เรื่องนั้นควรอ่านหรือไม่ควรอ่านอย่างไร การฝึกทักษะการอ่านอย่างวิเคราะห์ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็นและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ [4]

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากกว่าการรับฟังเนื้อหาจากครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว สิ่งสำคัญก็คือสถานการณ์ปัญหาหลักหรือกรณีศึกษาที่นำมาใช้เป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้ผู้เรียนนำความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาใช้แก้ปัญหา ดังนั้นลักษณะของปัญหาต้องมีความน่าสนใจท้าทายและน่าค้นหาคำตอบ รวมทั้งควรเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้แสดงความสามารถในการแก้ปัญหาโดยการระดมประเด็น โครงสร้าง และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เป็นการบูรณาการ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียน โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ รวบรวมความรู้และนำมาสรุปเป็นความรู้ใหม่ เป็นลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย มีวิธีการแสวงหาความรู้และไตร่ตรองทรัพยากรการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความหมายสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนเป็น

ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งการเรียนเป็นกลุ่มย่อยทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนแนวคิดกับผู้อื่นทำให้มีความรู้กว้างขวางมากขึ้น นับเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมให้เกิดกับผู้เรียน [5]

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับตัวครู และในส่วนที่เกี่ยวกับนักเรียนแล้วส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยลดต่ำลง ส่งผลเสียต่อนักเรียน คือขาดทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) [6] ได้เสนอแนะไว้ว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อที่หลากหลาย มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจากเหตุผลต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้สอนภาษาไทยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Learning : PBL) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านหนองกอยสิทธิราษฎร์บำรุง ตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 9 คน

2. รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยใช้รูปแบบ One Shot Case Study

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง เวลาในการเรียนรวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยการพัฒนาศักยภาพด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

4.1 ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 12 แผน พร้อมเก็บคะแนนระหว่างเรียน การประเมินผลงาน การประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน

4.2 ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ตรวจแล้วเก็บคะแนนไว้วิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์

4.3 วัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้

5.1 ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

5.2 ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการพัฒนาศักยภาพด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 70/70 ดังตารางที่ 1 2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่าโดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านความรู้ที่ได้รับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 และด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	คิดเป็นร้อยละ
9	100	78.79	78.79	9	100

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน		S.D.	ความพึงพอใจ
1. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่	3.78	0.08	มาก
2. ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อยู่	3.86	0.14	มาก
3. ด้านความรู้ที่ได้รับ	3.91	0.13	มาก
รวม	3.85	0.13	มาก

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

2.1 การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.79 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็น ร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 70/70 สามารถอภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นขั้นตอน เมื่อได้พบเจอสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ โดยที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนคือ

1) ขั้นตอนกำหนดปัญหา ซึ่งครูจะหาสื่อที่กระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนก่อน เช่น ภาพถ่ายรูปปลิง รูปรุ้งกินน้ำ เป็นต้น และเมื่อนักเรียนได้อ่านบทอ่านที่อยู่ในความสนใจมีความเหมาะสมกับวัย โดยนักเรียนจะร่วมกันกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาจากบทอ่านนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็น นิทาน การ์ตูน เพลง ข่าว บทความและบทร้อยกรอง นักเรียนก็เกิดความสนใจที่จะค้นคว้าหาคำตอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากนิทานและการ์ตูน นักเรียนจะให้ความสนใจและกระตือรือร้นมาก ซึ่งสอดคล้องกับไพเราะ วุฒิเจริญกุล [7] ที่กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่ทำให้ให้นักเรียนอ่านจับใจความเข้าใจความหมายของเรื่องราว นั้น ๆ ต้องประกอบด้วยความสามารถพื้นฐานหลายประการ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความสนใจเป็นพิเศษที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านได้

2) ขั้นตอนปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่ต้องการเรียนรู้อยู่จากการอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ ซึ่งนักเรียนได้ร่วมกันซักถาม มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้า

ยิ่งขึ้น บอกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา แม้ในแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ เช่น แผนการจัดการเรียนรู้อยู่ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าว และแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ที่ 5 การอ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ นักเรียนจะยังบอกประเด็นปัญหาไม่ถูกต้องในตอนแรก เพราะเนื้อหาในบทความมีความยาวมาก แต่เมื่อครูได้ใช้คำถามกระตุ้น และชี้แนะแนวทางให้กับนักเรียนโดยการยกตัวอย่างอย่างหลากหลาย และแสดงภาพประกอบ นักเรียนก็เข้าใจประเด็นปัญหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรัชนิกร หงส์พนัส [8] ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการเรียนการสอนที่เริ่มด้วยปัญหาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาการคิดด้วยทักษะการแก้ปัญหา

3) ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้อยู่ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน การศึกษาค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่กว้างขวางและหลากหลาย นักเรียนจึงกระตือรือร้นและให้ความสนใจในการศึกษาค้นคว้ามาก นักเรียนบางคนที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือถือในการค้นคว้า ก็ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำราที่มีในห้องสมุดอย่างสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สันติ วิจักขณาลัญจ [9] ที่ได้กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ปัญหาหรือสถานการณ์เป็นฐาน และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน รวมถึงทักษะการสืบค้นข้อมูล การสรุปข้อมูล การกำหนดปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และเมื่อผู้เรียนผ่านกระบวนการแก้ปัญหาในขั้นต้นได้แล้ว สถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ จะเพิ่มระดับความยากและซับซ้อนขึ้น

4) **ขั้นสังเคราะห์ความรู้** เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสม หรือไม่ เพียงใด ซึ่งหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมลู่วงโดยค้นคว้าหาคำตอบของปัญหาได้แล้ว ก็จะนำคำตอบที่ได้ มาสังเคราะห์ อภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง ผึกการวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการอ่านร่วมกัน โดยใช้เหตุผลอย่างต่อเนื่อง สร้างระบบความคิดอย่างมีระบบแบบแผน ผึกทักษะการตัดสินใจ การส่งสาร ข้อมูล ดังที่ประพันธ์ เรืองณรงค์ และคณะ [4] ได้กล่าวว่าการอ่านอย่างวิเคราะห์เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านหนังสืออย่างมีวิจารณ์ญาณ รู้จักแยกแยะความเหมาะสมขององค์ประกอบในการเขียน เข้าใจจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน รวมทั้งวินิจฉัยได้ว่า เรื่องนั้นควรอ่านหรือไม่ควรอ่านอย่างไร การฝึกทักษะการอ่านอย่างวิเคราะห์ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็นและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งนักเรียนที่ปกติไม่ตั้งใจเรียน ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด แต่เมื่อได้รับมอบหมายงานก็ทำงานเสร็จบรรลุตามเป้าหมาย และนำมาอภิปรายกับเพื่อนอย่างกระตือรือร้น ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม โดยผ่านการวิเคราะห์และตัดสินใจร่วมกัน

5) **ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ** ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่า ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง ซึ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มจะมีวิธีการนำเสนอแตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และสลับหมุนเวียนผู้ออกมาแนะนำเสนอให้ได้นำเสนอทุกคน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และมีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ ซึ่งหลังจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ผ่านการสังเคราะห์ข้อมูลมาแล้ว ข้อมูลที่ออกมาแนะนำเสนอจึงมีความชัดเจน และตรงประเด็น

6) **ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน** ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกกลุ่มร่วมกันประเมินผลงานเมื่อนักเรียนได้ออกมาแนะนำเสนอผลงาน ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ เมื่อเพื่อนซักถาม ก็สามารถตอบคำถาม ให้ข้อเสนอแนะต่อเพื่อนได้ และในขณะเดียวกัน เมื่อเพื่อนให้ข้อเสนอแนะ

ในการนำเสนอก็ทำให้ตนเองรู้จักข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ต่อไป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะในแต่ละขั้นตอนได้ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ เพื่อที่จะช่วยกันหาคำตอบของปัญหาจากการอ่านเรื่องในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนงนุช วัฒนาขจร [10] ที่กล่าวถึงหลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า ควรฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการคิดอยู่เสมอ ให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและรู้จักตีความจากสิ่งที่อ่าน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดการประเมินเป็น 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านความรู้ที่ได้รับ ผลการประเมินพบว่าระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ทำให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากประสบการณ์เดิมของตน ห้องสมุดอินเทอร์เน็ต และจากเพื่อนร่วมชั้น ครู จนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการใช้โปรแกรมคำนวณได้ด้วยตนเอง ตลอดจนการรู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และยังเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับอรรถพร ชุ่มเพ็งพันธ์ [12] ที่สำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนโดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 **สื่อที่เลือกมาในแผนการจัดการเรียนรู้** คือ นิทาน ข่าว การ์ตูน เพลง บทความ บทอาขยาน ควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้วย เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ

1.2 **ครูควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้เข้าใจอย่างชัดเจน และควรมีทักษะการตั้งคำถามที่ยั่ว ทำท่าย น่าสนใจ ซึ่งจะส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นตลอดเวลา เพราะหากคำถามไม่ชัดเจนอาจจะทำให้กิจกรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้**

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น การเขียนการฟัง การดู การพูดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Piamchorp, S. and Intrumphan, S. Teaching the Thai language of secondary school students: Thai wattanaphanich Printing; 1989. (in Thai)
- [2] Weesaphen, W. Teaching Thai language of secondary school students; Mahasarakam University; 1992. (in Thai)
- [3] Mahakun, P. Teaching basic reading skill : Odian Store Prining; 1987. (in Thai)
- [4] Ruangnarong, P. et al, Thai language textbook at lower secondary education levels: Prasanmitr; 2002. (in Thai)
- [5] Na suvan, S. Problem-based learning approach: <http://suthnnaa.blogspot.com/2012/12/problem-based-learning.html>; 2012. (in Thai)
- [6] National education standards and quality assessment. Report of assessment at Ban Nong Koi Sitthi Rat Bamrung School; 2012. (in Thai)
- [7] Wutthicharoenkul, P. The development of reading packages in the Thai language to improve comprehension skill of prathom sukka 4 students: Graduate School, Khon Kaen University; 2003. (in Thai)
- [8] Hongradarom, T. Problem-based learning: Mahidol University Printing; 2000. (in Thai)
- [9] Hongphanus, R. Problem-based learning Approach: The aim into teaching groups. Learning social studies Religion and culture. Humanities periscope, 26(1): 44-53; 2004. (in Thai)
- [10] Wilukkanalun, S. The learning process of science to develop higher-order thinking. Khon Kaen University. (Copy papers); 2005. (in Thai)
- [11] Wattanakachorn, N. The results were used for critical reading and fitness training regular teaching With the ability to read and fast reading performance of students: Graduate School. Srinakharinwirot University; 1990. (in Thai)
- [12] Choopengphun, A. The development of learning materials on a daily basis of sixth grade students taught by Problem-based learning approach. Graduate School. Silpakorn University; 2007. (in Thai)